

INDENRIGS- OG SUNDHEDSMINISTERIET

Sundhedsudvalget 2022-23 (2. samling)
SUU Alm.del - endeligt svar på spørgsmål 304
Offentligt

Slotsholmsgade 10-12
DK-1216 København K

T +45 7226 9000
F +45 7226 9001
M sum@sum.dk
W sum.dk

Folketingets Sundhedsudvalg

Dato: 12-05-2023
Enhed: SUNDJUR
Sagsbeh.: DEPJUSJ
Sagsnr.: 2305178
Dok. nr.: 2653534

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 304 (Alm. del), som Folketingets Sundhedsudvalg har stillet til indenrigs- og sundhedsministeren den 14. april 2023. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Mette Thiesen (DF).

Spørgsmål nr. 304:

”Vil ministeren redegøre for de konkrete retningslinjer og proceduren for et hormonbehandlingsforløb for børn og unge under 18 med kønsdysfori – altså processen fra at et barn giver udtryk for at identificere sig som det andet køn end det tildelte og frem til, at et hormonbehandlingsforløb igangsættes?”

Svar:

Børn og unge med ønske om sundhedsfaglig hjælp ved kønsidentitetsforhold kan henvises af praktiserende læge eller via sygehusambulatorier mv. fra hele landet til udredning.

I Danmark er udredning og behandling af børn og unge med kønsidentitetsforhold reguleret i Sundhedsstyrelsens Specialeplan og beskrevet i Sundhedsstyrelsens vejledning nr. 9060 af 16/08/2018 om sundhedsfaglig hjælp ved kønsidentitetsforhold. Rigshospitalet er det eneste sygehus, som er godkendt til at varetage udredningen og behandlingen af børn og unge med kønsidentitetsforhold i Danmark.

Udredningen foregår på Sexologisk Klinik, som er forankret i Region Hovedstadens Psykiatri. Medicinsk behandling foregår på Klinik for Vækst og Reproduktion på Rigshospitalet.

Udredning og behandling kræver helt særlig ekspertise i et fast multidisciplinært teamsamarbejde (MDT), som omfatter både speciallæger i pædiatri med særlig erfaring på området og kompetencer i pædiatrisk endokrinologi, vækst og reproduktion samt kønsidentitetsforhold foruden speciallæger i børne- og ungdomspsykiatri og psykologer med særlig erfaring og kompetencer inden for kønsidentitetsforhold hos børn og unge.

For børn og unge varer et gennemsnitligt udredningsforløb cirka et år. Et gennemført udredningsforløb er ikke nødvendigvis ensbetydende med tilbud om hormonbehandling.

Før en behandling kan iværksættes, skal der foreligge en klar sundhedsfaglig vurdering af et kønsligt ubehag. Således skal der være en indikation for et sundhedsfagligt tilbud, som er sammenholdt med eventuelle sundhedsfaglige forbehold og kontraindikationer til behandling.

Hvis barnet/den unge ønsker hormonbehandling, og det multidisciplinære team finder det relevant og sundhedsfagligt forsvarligt, vil der blive henvist til Afdeling for Vækst og Reproduktion, som varetager hormonbehandlingen af unge under 18 år.

Hormonbehandling kan i første omgang gives som såkaldte stophormoner med henblik på at forhindre igangsættelse af pubertetsudviklingen. Senere kan kønsmodificerende medicinsk behandling tilbydes i form af såkaldte krydshormoner, der ændrer kønskarakteristika.

I Sundhedsstyrelsens vejledning fremgår det, at der i helt særlige tilfælde kan tilbydes henvisning til brystkirurgi. Dette helt særlige tilfælde er dog aldrig forekommet.

I Sundhedsstyrelsens vejledning er der ikke angivet en nedre aldersgrænse for, hvornår der kan påbegyndes kønsmodificerende behandling hos børn og unge. Det skyldes, at behandlingsbehovet vurderes ud fra den enkeltes biologiske, sociale og psykologiske udvikling samt personens behov for sundhedsfaglig behandling med henblik på at afhjælpe kønsligt ubehag. Der tilbydes dog ikke nogen former for behandling før Tanner stadie 2, som anvendes til at vurdere børn og unges pubertetsudvikling.

Tanner-skalaen er baseret på de primære og sekundære kønskarakteristika (f.eks. brystudvikling, ydre kønsorganer og graden af kønsbehåring) frem for vurdering ud fra alder. Pubertetsstart sker ved Tanner stadie 2, hvilket i praksis betyder, at unge piger typisk vil være omkring 10 år eller derover, mens unge drenge typisk vil være omkring 11-12 år eller derover. Kønsmodificerende medicinsk behandling med krydshormoner kan tilbydes, når effekten af supprimerende hormonterapi er vurderet og forudsætter en aktuel og grundig faglig og individuel vurdering under hensyntagen til den enkeltes præferencer og forhold.

Krydshormoner tilbydes først, hvis den unge er 15 år eller derover.

Sundhedsstyrelsen er i gang med en revision af vejledningen, som vil blive ændret, hvis der er sundhedsfaglige grunde.

Med venlig hilsen

Sophie Løhde